

ВЕРТЕП.

Різдвяна картина на 1 дію. Написав І. Я. Луцик.

(Поправлене і доповнене видання).

Від непам'ятних часів задержався у нас прегарний звичай, що в Навечеря Різдва Христового і в сам празник Різдва молодіж ходить по хатах з „вертепом“, або „звіздою“ і колядує.

Перебрані за пастирів і трьох царів колядники виголошують промови і складають господарям побажання щастя і всякого добра. Часто колядники виголошують різдвяні побажання власного укладу, часом вивчаються з якогось підручника, але звичайно так буває, що власного укладу „коляда“ не відповідає великому празникови Різдва, а деякі з друкованих „Вертепів“ є або за тяжкі до вивчення або нецікаві. Тому ми, бажаючи йти на зустріч вимогам наших аматорів, подаємо друком „Вертеп“, І. Я. Луцика, який до нині є ще найвідповіднішим і найкращим. „Вертеп“ Луцика писаний легким віршом, аматори його скоро вивчать, а слухачам і видцям він теж сподобається.

„Вертеп“ І. Луцика можна давати і на сцені в театрі, особливо тоді, коли комусь „Вифлемська Ніч“ тогож автора — є за довга і тяжка. — а можна теж виставляти до хатах, ідучи з „колядою“.

Поміщуємо цей " ВЕРТЕП", щоб зберегти його та дати можливість відновити ці традиції "Вертепу" нашими діточками на новій землі нашого поселення.

В-во "ГОВЕРЛЯ" Нью Йорк
 I 9 6 I

На сцену (в хату) входять чотири пастирі з вертепом (або і без нього), а за ними три пари. Жид зі скарбою вкрадається за ними до хати і стає осторонь — з заду.

Всі співають при вході якусь коляду — або тропар:

„Рожество твоє — Христе Боже наш!“

Перший пастир:

Христос родися!

Всі:

Славіте!

Другий пастир:

Чи тямите, браття, як нині у ночі,
Коли ми у полі в шатрах спочивали,
Якась дивна ясність — нам вдарила в очі...

Третій пастир:

А ми всі скоренько, як стій, повставали,
Тай глядимо: небо мов огнем горіє!
Немов то свитає, немов то вже дніє,
А ся дивна ясність за очи хватає...

Другий пастир:

І кождий з нас серцем з дива завмирає,
Аж ось нам із неба — Божий Ангел сходить,
І каже: о, браття, Христос ся днесь родить!
Щоби із недолі рід людський спасати.
Підіть же дитятко святе повивати
Ось там в Вифлеємі...

Другий пастир:

В сю хвилю горою
Над нами знов небо покрилось луною
І ангелів хори сю пісню співають:

Спів:

„Слава во вишних Богу, а на землі мир, во
человіцях благоволеніє“.

Третій пастир:

Тай ще таку вістку нам вони звіщають:

Спів:

Дивная новина,
Нині Діва Сина,
Породила в Вифлеємі,
Марія єдина!

Четвертий пастир:

Учувши все теє, ми всі повставали,
 Будили ще сплячих, дарунки ладнали,
 Тай молитись стали ми Господу Богу
 Із щирого серця за ласку премногу:
 Що Він всього світа провину прощає,
 Та що і Мессію до нас посилає, —
 Що з Адама клятва зістала віднята
 І що уже ада отворились врата!

Третій пастир:

А тут вам на небі звізда засіяла,
 Якая ніколи іще не бувала;
 І ми всі, забравши дарунки з собою,
 До Вифлеса ідем за звіздою...
 Та у серці кождий себе сам питає,
 В якій то палаті Ісус ся рождає?

Перший пастир:

Приходим і бачим: вертеп се бідненький,
 Се проста печера... В пелени сповитий
 Лежить там на сні Ісусик маленький,
 А мати не може біднятка ogrіти,
 Тому від і осел — Його ogrівають

Другий пастир:

А хори небесні вельячно співають:

Спів: {

Возвеселімся всі дружно нині,
 Христос родився в бідній яєчині —
 Последнім віком,
 Став чоловіком,
 Всі утішайтесь на землі!

Жид (висувається наперід):

Що се такос, ай вай нівроке,
 Тутки я чую на те своє ове,
 І з власне ухе я бачу ось того,
 Що ваше мове то є до нічого...
 Що? Наш Мессія лежавби на сні?
 Ой вай, нівроку, жартуйте ви нині!
 Як ся Мессія наш буде родити,
 То у божниці, — і там його гріти
 Буде сам рабін! І він буде сість
 При самій тойрї і мід буде вяти,
 Кугель солодке смачно буде їсти.
 Ну та і докшиє із мади самої!

Він ся завізьме на ті прості гої,
 Нам жидкам гроші буде він давати,
 А ми маюфес будем му співати.

Четвертий пастир (перебиває жидови):

Слухайте дальше. Тоді ми припали
 Враз на коліна і з серця витали
 Боже Дитятко, дарунки пожелали
 І на сопілках Йому ми заграли!

Другий пастир (показуючи на трьох царів):

А три Царі ті, ось там нас застали

Перший цар:

Нам на востоці звізда ся явила,
 І про Мессію нам вістку звістила

Другий цар:

А ми як Мессію по пути шукали
 То в Єрусалимі Ірода питали,
 Де Він народився?

Третій цар:

А Ірод лукавий,
 Як вчув лиш про тес, став дуже цікавий,
 Мудрців і учених про Нього питався,
 І буцім то також з поклоном збирався
 Іти до Мессії... Казав нам звістити,
 Як Його відшукаєм...

Перший цар:

Бо хтів Його вбити!...

Другий цар:

А ми, як знайшли Його, поклін Му віддали,
 Дарунки зложили і піснь заспівали:

(Всі співають):

Христос родися, Бог воплотися,
 Во Вифлєемській яскині,
 В стайні убогій, в нищєті многій,
 Радість велика всім нині.

Ангели співають, Богу честь складають,
 Богу і Творцу своєму...
 Ликуй чоловіче з рождєства того,
 Христос бо від смерги спасє душ много.
 І від неволі вражої!

Жид:

Що ви маєте співати?
 Я до рабін йду сказати:
 Що гой мовить про Месію...
 Гой хай оре, гой хай сіє,
 Може навіть молотити —
 І до жида заносити.
 Може бронф — розольку пити.
 В грубке жидови палити,
 А Месія не з хлопами
 Побратась, але з нами
 Жидиками і панами

Четвертий пастир (перебиває жидови):

Чи чули ви браття, як жид з нас глузує,
 Як жид з нас сміється, як жид з нас кепкує?...
 І каже нам хлопам на себе робити?...
 Затямте се браття!... Інакше тра жити!
 На іншу нам треба вступити дорогу,
 Щоби угодити нам Господу Богу!...

Другий пастир:

Тому то вже діти хай вчаться молити,
 І родичів своїх сердечно любити,
 Хай вчаться і старших людей почитати
 За божую славу, за свою честь дбати!
 А старші нехай ся всі разом тримають,
 Та живуть уцтиво і коршму минають.

Жид:

А як хлоп не буде пити,
 То з чого жид буде жити?

Четвертий пастир:

Жид візьмесья молотити,
 Або вхопять за торбину,
 Тай гайда у Палестину!

Перший цар:

На се намятаймо, що з вічної муки
 Христос Ізбавитель нас освободжає.
 Тожь смирно в покорі, зложивши днесь руки,
 Хай кождий із серця у Нього благає:
 Усього, що тільки душі нашій треба...

Другий цар:

А перше із всього то помочи з неба!

Третій цар:

І божої ласки, щоб ми всі прожили,
Весь вік наш безгрішно, тай і заслужили
На рай, і на щастя...

Третій пастир:

Щоб ми оглядали
Колись Христа Спаса, Царя всіх і Бога!

Жид:

Ай вай! то далека для вас є дорога!
Ідть до наш рабін, він мудре' нівроке,
Нераз бородою трясє і шів роке,
А слова не скаже! лиш бубел читає
І гроші в кишенью, ай вай, 'як ховає!:

Четвертий пастир (перебиває жидови):

Віншусм вам нині всі добрі люде,
Нехай поміч божа всегда з вами буде,
Хай кождої днини, — кождої години
Бог благословить вам! Біда хай загине!
Все будьте здорові разом з діточками,
Нехай смутку горя не буде між вами...
Худібка і пчілка нехай ся ховає,
А град, огонь, туча, нехай вас минає,
Нехай ся зародить жито і пшениця
І всякоє збіже і всяка пашниця!

Другий пастир:

При тім памятайте, що ми хлопські діти,
В одно ся всі маєм на завжди злучити;
Не будем сваритись, на партії ділити —
А народну славу і честь хоронити!

Третій пастир:

І всі по закону Христовому жити!

Жид:

А я вам віншую: нехай хлоп всьо має,
Із нивка одної сто копи збирає,
Із яйце одного сто курке ховає,
Йому хай здорове буде все нівроку,
Хай робить „оказіє“ хотяйби що року!
Хай носить до мене — яйце або курка,*)

*) Від слів Жиди: „Хай носить до мене . аж до слів Па-
стиря III: „З Богом Параню“ доповнив Гр. Марусин.

Бо гляньте, моя вже — подерлась ярмурка...
 А я дам горілке, файне оковита,
 Ви пийте, гуляйте, авф ді многі літа!

Третій пастир:

Минулися тіі часи, хитрий жидку,
 Коли хлоп із коршми носив оковитку
 Нині вже сивухи не пють наші люде,
 Нова радість стала — новий гаразд буде!

Жид:

Та опріч горіфке в мене є шварц, мило,
 Ріжне голке, нитке, і смашне повіло...

Четвертий пастир:

І того ми в тебе не купимо, Мошку...

Жид:

Та слухайте, люде, будьте добрі трошку..

Третій пастир:

Ми нині врочисто — усі до одного
 Складем тут присягу на елич: „свій до свого...“

Жид:

Я йду до наш рабін і казати буду,
 Щоб вас, мудрагелі — подало до суду.

Третій пастир:

З Богом, Параню!.. (Жид виходить).

Четвертий пастир (перебиває жидови):

А ми ся працаймо,
 Йдім в дальшу дорогу,
 І на славу Богу
 Всі враз заспіваймо:
 Во Вифлеємі нині новина;
 Діва Пречиста зродила Сина,
 В яслах сповитий поміж бидляти
 Там спочиває Бог необнятий.

Глянь оком щирим, о Божий Сяну,
 На нашу землю, рідну єдину,
 Зішли їй з неба дар превеликий
 Щоб Тя славила по вічні віки!

(Коляди можна довільно змінити).

І. Я. Л.

Книжки -- необхідні в Різдвянім сезоні:

, "Вертеп" - Лупинка спенка -----50с

, "Вімфлеємська Ніч", з партитурою 50с

, "Святомиколаївські Вечеринки- 30с

, "ТРИ Святомиколаївські вистави 75с

"МЕСІЯ" на 3 дії-Андрушківа - \$1.-

"БЕН-ГУР" історична повість з часів
 Ісуса Христа; написав Л. Во-
 лес, ілюстрована! за \$2.-

"СВЯТ-ВЕЧЕР" - на Вїздво, представ-
 лення, за ціну ----- .75с
 24 КОЛЯДИ на фортеп'яні ----- \$2.-

 "КАНТИЧКА" колядник укр. і англ. \$1-
 РІДВЯНІ ЗВИЧАЇ нашого народу -50с

" А на ВЕСІЛНИЙ СЕЗОН:

"ДЕНЬ МАТЕРІ" - Гасюкової ----50с

"ТАРАСІВ ДЕНЬ" з нотами ----50с

"ВЕДІКОДНІ ЗВИЧАЇ Наш. народу 50с

Враз із замовленням, просимо пересилати належність:

"H O W E R L A"

41 East 7th Street — NEW YORK 3, N. Y.

